22.2.2017

Liikenne- ja viestintävaliokunnalle

Hallituksen esitys eduskunnalle laajakaistarakentamisen tukea haja-asutusalueilla koskevan lainsäädännön muuttamisesta HE 2/2017 vp

Valtioneuvosto antoi 2.2.2017 eduskunnalle hallituksen esityksen laajakaistarakentamisen tukea haja-asutusalueilla koskevan lainsäädännön muuttamisesta. Hallituksen esityksessä esitetään muutettavaksi laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueilla annettua lakia (1186/2009, jäljempänä laajakaistatukilaki) sekä sen muuttamisesta annettua lakia (594/2012). Laki koskee Nopea laajakaista –hanketta (aiemmalta nimeltään Laajakaista kaikille 2015), jonka puitteissa myönnetään valtion tukea haja-asutusalueiden laajakaistahankkeisiin. Lakiin esitetyillä muutoksilla pyritään parantamaan sekä uusien että vanhojen hankkeiden toimintaedellytyksiä ja siten edistämään digitalisaation luomia mahdollisuuksia ympäri Suomea.

Nopea laajakaista –hankkeen tilanne

Nopea laajakaista –hanke käynnistyi vuonna 2010. Tuetuissa hankkeissa valokuitusaatavuus on rakennettu yli 70 000 käyttäjälle, joista yli puolet on tukikelpoisella alueella. Tuettuja hankkeita oli vuoden 2016 lopussa yli 150. Laajakaistahankkeiden julkisiin tukiin on varattu noin 135 miljoonaa euroa, josta 69,5 miljoonaa tulee valtiolta, noin 25 miljoonaa Euroopan unionin Manner-Suomen maaseutuohjelmasta ja noin 40 miljoonaa euroa kunnilta. 23,7 miljoonaa euroa valtiontukia on vielä myöntämättä.

Esitetyt muutokset

Hallituksen esityksessä ehdotetaan laajakaistatukilakia muutettavaksi siten, että uusien hakkeiden tukikelpoista osaa laajennettaisiin. Laista ehdotetaan poistettavaksi alueen väestötiheyteen perustuva rajoitus, eli jatkossa tuen hakemisen mahdollisuutta ei rajattaisi alueen väestötiheyden mukaan. Tämä lisäisi tukikelpoisten tilaajien määrää 287 000 kotitaloudella. Lisäksi muutoksella kasvatettaisiin tukikelpoisen tilaajayhteyden osuutta. Esitetyn muutoksen mukaan tukikelvoton osuus lyhenisi nykyisestä 2 kilometristä sadan metrin etäisyyteen vakinaisesta asuin- tai sijaintipaikasta.

Vanhojen hankkeiden toimintaedellytyksiä puolestaan parannettaisiin esimerkiksi korottamalla tukiintensiteettiä, sallimalla muuta julkista tukea ja mahdollistamalla tuen maksaminen osittain ennakkoon yhä useammalle hankkeelle. Voimassaolevan lain mukaan ne ovat tällä hetkellä mahdollisia ainoastaan sellaisille hankkeille, joihin liittyvän julkisen tuen maakunnan liitto on julistanut haettavaksi 12.11.2012 jälkeen. Muutokset helpottaisivat tuensaajia, joilla on haasteita liiketoiminnan käynnistämisessä ja sen kannattavuuden varmistamisessa sekä riittävän rahoituksen saamisessa.

Lisäksi lakiin ehdotetaan lisättäväksi muutamia määräaikoja, jotka ovat yhteensopivia komission laajakaistaohjelmapäätöksen kanssa, jonka mukaan Suomen tukiohjelman puitteissa myönnettävä valtiontuki tulee maksaa vuoden 2019 loppuun mennessä. Suunnitellun maakuntauudistuksen vuoksi maakuntien liittoja koskevat pykälät ehdotetaan muutettavaksi määräaikaisiksi siten, että ne olisivat voimassa vuoden 2018 loppuun.

Muutoksilla ei ole vaikutusta valtion budjetista myönnettävän tuen määrään.

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite Eteläesplanadi 16 (kirjaamo) Helsinki
Postiosoite PL 31 00023 Valtioneuvosto
Puhelin 029516001
www.lvm.fi
etunimi.sukunimi@lvm.fi
kirjaamo@lvm.fi

Lisäys hallituksen esityksessä ehdotettaviin muutoksiin

Liikenne- ja viestintäministeriö esittää liikenne- ja viestintävaliokunnalle, että esitykseen tehtäisiin sallitun muun tuen soveltamista koskeva muutos. Asiassa ilmenneiden seikkojen vuoksi liikenne- ja viestintäministeriö pitää tärkeänä, että muun tuen enimmäismäärää sovellettaisiin hallituksen esityksestä poiketen kaikkiin hankkeisiin riippumatta siitä, milloin niitä koskeva julkinen tuki on julistettu haettavaksi. Muutos koskisi myös hankkeita, joiden osalta Viestintävirasto on jo tehnyt päätöksen tuen maksamisesta. Jos hankkeet, joille maksupäätös on jo annettu, haluaisivat hyödyntää esitettyä muutosta, tulisi niitä koskevia maksupäätöksiä muuttaa. Jotta lakimuutoksesta ei aiheutuisi tarpeetonta hallinnollista taakkaa, on tarkoituksenmukaista, että Viestintävirasto muuttaisi tehtyjä maksupäätöksiä ainoastaan tuen saajan hakemuksesta. Lakiin esitetään lisättäväksi uusi 13a §, jonka mukaan tuen saaja voi hakea Viestintävirastolta maksupäätöksen muuttamista, jos lain mukaan sallittu muun tuen enimmäismäärä on muuttunut Viestintäviraston tekemän maksupäätöksen jälkeen.

Liikenne- ja viestintäministeriö esittää, että laajakaistarakentamisen tuesta haja-asetusalueilla annetun lain muuttamisesta annettuun lakiin lisättäisiin uusi 13a § ja lain johtolauseeseen tehtäisiin seuraava muutos (muutokset punaisella):

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueilla annetun lain (1186/2009) 3 §,
muutetaan 11:n § 1 ja 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 11 §:n 2 momentti laissa 538/2010 sekä
lisätään 7 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 538/2010 ja 594/2012, uusi 3 momentti, 13 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 594/2012 ja 485/2014, uusi 4 momentti, uusi 13a § ja 19 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

13a §

Viestintäviraston tekemän maksupäätöksen muuttaminen

Tuen saaja voi hakea Viestintävirastolta maksupäätöksen muuttamista, jos lain mukaan sallittu muun julkisen tuen enimmäismäärä on muuttunut Viestintäviraston tekemän maksupäätöksen jälkeen.

Lisäksi liikenne- ja viestintäministeriö esittää, että laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueilla annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännökseen tehtäisiin seuraava muutos:

Tämä laki tulee voimaan 12 päivänä marraskuuta 2012. Lain 6 §:n 2 momenttia~~,~~ ei sovelleta hankkeisiin, joihin liittyvän tuen maakunnan liitto on julistanut haettavaksi ennen 12 päivää marraskuuta 2012. Lain ~~7 §:n 2 momenttia, 8 §:n 4 momenttia ja~~ 13 §:ää ei sovelleta sellaisiin hankkeisiin, joihin liittyvän tuen maakunnan liitto on julistanut haettavaksi ennen 12 päivää marraskuuta 2012 ja jonka Viestintävirasto on maksanut ennen tämän lain voimaantuloa.

Muutosten taustalla

Muutoksen tavoitteena on edistää tuettujen laajakaistaverkkojen rakentamista. Esitettyjen muutosten odotetaan lisäävän tuen kiinnostavuutta ja parantavan hankkeiden kannattavuutta, minkä osaltaan odotetaan lisäävän laajakaistan tarjontaa. Toimintavarmat ja nopeat tietoliikenneyhteydet ovat jo tällä hetkellä sekä arkielämän että liiketoiminnan vaatimus kaikkialla Suomessa. Palveluiden digitalisoituessa moitteettomasti toimivien yhteyksien merkitys tulee kasvamaan entisestään.

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite
Eteläesplanadi 16
(kirjaamo)
Helsinki
Postiosoite
PL 31
00023 Valtioneuvosto
Puhelin
029516001
www.lvm.fi
etunimi.sukunimi@lvm.fi
kirjaamo@lvm.fi

Valtion tuet kohdistuvat alueille, joille ei markkinaehtoisesti ole kannattavaa investoida kiinteän verkon rakentamiseen alhaisen tilaajamäärän ja pitkien etäisyyksien vuoksi. Muutosten tavoitteena on luoda edellytykset kannattavalle liiketoiminnalle pidemmällä aikavälillä.

Yhteydenotto komissioon esitettävistä muutoksista

Sopimuksen Euroopan unionin toiminnasta 107 artiklan mukaan valtiontuet tulee pääasiassa hyväksyttää komissiossa ennen täytäntöönpanoa. Tämä ei kuitenkaan koske vähäisiä muutoksia, joiden osalta uutta komission päätöstä ei tarvita. Hallituksen esityksessä esitettävät muutokset ovat luonteeltaan lähinnä teknisiä eikä niitä voida pitää vähäistä suurempina. Näin ollen ehdotukset eivät edellytä muutoksia komission Suomen laajakaistatukea koskevaan päätökseen. Tulkinnan varmistamiseksi liikenne- ja viestintäministeriö on ollut yhteydessä komissioon esitettävistä muutoksista 12.1.2017. Komission kanssa käydyn keskustelun perusteella on odotettavissa, että komissio lähettää vastauksensa viikolla 9. Liikenne- ja viestintäministeriö kunnioittavasti pyytää, että liikenne- ja viestintävaliokunta odottaa komission vastauksen saapumista ennen mietintönsä antamista.

Helsingissä 22.2.2017

Mikael Nyberg
ylijohtaja

Katariina Vuorela
suunnittelija

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite
Eteläesplanadi 16
(kirjaamo)
Helsinki
Postiosoite
PL 31
00023 Valtioneuvosto
Puhelin
029516001
www.lvm.fi
etunimi.sukunimi@lvm.fi
kirjaamo@lvm.fi